

OTSUS

25.06.2021 nr 5-5/2021-045

Koondumisele nr 29/2021 Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti ja Aardekapp Osühing /AS Connecto Eesti ja Osühing ELREK-MONT ning aktsiaselts Merko Infra ettevõtja osa loa andmine**1. Koondumine**

03.06.2021 esitas Aktsiaseltsi Merko Ehitus Eesti (registrikood 12203636) ja Aardekapp Osühingu (registrikood 12555525) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti ja Aardekapp Osühing 02.06.2021 AS Connecto Eesti (registrikood 10722319) aktsiate müügilepingu. Lepingu täitmise tulemusena omandavad Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti ja Aardekapp Osühing ühise valitseva mõju AS Connecto Eesti üle. Lepingu lisana sõlmisid Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti, Aardekapp Osühing ja AS Connecto Eesti aktsionäride lepingu, mis reguleerib aktsionäride omavahelisi ja aktsionäride ning AS Connecto Eesti vahelisi suhteid, ühtlasi muudetakse ka AS Connecto Eesti põhikirja. Uue põhikirja kohaselt vajavad äriühingu tegevust puudutavad olulisemad otsused kõigi nõukogu liikmete nõusolekut ning kõik strateegilise tähtsusega otsused vajavad 2/3 aktsiatega esindatud hääle nõusolekut, mistõttu on tehingu järgselt vajalik AS Connecto Eesti strateegiliste otsuste vastuvõtmiseks mõlema aktsionäri heakskiit. Samaaegselt 02.06.2021 sõlmisid aktsiaselts Merko Infra (registrikood 11767130) ja AS Connecto Eesti ettevõtte müügilepingu, mille kohaselt AS Connecto Eesti omandab aktsiaseltsile Merko Infra kuuluva ettevõtja osa. 16.06.2021 sõlmisid Aardekapp Osühing, LiiniKunst OÜ ja AS Connecto Eesti osade müügilepingu, mille kohaselt AS Connecto Eesti omandab 100% osalust Osühingus ELREK-MONT (registrikood 10221297).

Eeltoodust tulenevalt koosneb antud koondumine mitmetest omavahel tingimuslikult seotud tehingutest, mida Konkurentsiamet loeb üheks koondumiseks. Tehingute tulemusel omandavad Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti ja Aardekapp Osühing ühise valitseva mõju äriühingu AS Connecto Eesti üle ning selle kaudu ka Osühingu ELREK-MONT ja aktsiaseltsi Merko Infra ettevõtja osa üle.

Seega koondumise järgselt kuulub äriühing AS Connecto Eesti koos tema valitseva mõju all olevate ettevõtjatega koondumise teate esitanud Aktsiaseltsi Merko Ehitus Eesti ja Aardekapp Osühingu ühise valitseva mõju alla konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lõikes 1 punktis 3 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 03.06.2021 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonKS § 20 punkti 3 järgi on koondumise osaliseks füüsilised isikud või ettevõtjad, kes ühiselt omandavad valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonKS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle omandatakse valitsev mõju.

Seega on koondumise osalisteks Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti, Aardekapp Osäühing, AS Connecto Eesti, Osäühing ELREK-MONT ja aktsiaselts Merko Infra.

Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti on Eestis registreeritud ettevõtja, kelle aktsionäriks on Aktsiaselts Merko Ehitus, kelle aktsiad on noteeritud Nasdaq Tallinna börsil. Aktsiaseltsi Merko Ehitus enamusosalus (71,99%) kuulub AS-ile Riverito, mille suurem osanik (70,39%) on valdusettevõtja OÜ Kemtal Grupp. OÜ Kemtal Grupp osanikeks on seitse füüsilist isikut, sh T.A. (isikukood [...]), kes on põhikirja kohaselt peaosanik ning omab valitsevat mõju OÜ Kemtal Grupp üle. OÜ Kemtal Grupp valitseva mõju alla kuuluvad mitmes valdkonnas tegutsevad ettevõtjad, sh üks suurematest on Aktsiaseltsi Merko Ehitus kontsern. Aktsiaselts Merko Ehitus kontsern tegutseb Eestis, Lätis, Leedus, Soomes ja Norras. Eestis Aktsiaseltsi Merko Ehitus kontsern tegutseb tütarettvõtjate Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti, Tallinna Teede AS, OÜ Merko Property, OÜ Merko Investments kaudu alljärgnevatel valdkondades:

- Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti kontserni (koos tütarettvõtjatega AS Merko Infra, Tähelinna Kinnisvara OÜ, OÜ Merko Kaevandused, OÜ Vahi Lastehoid) põhitegevuseks on elamute ja mitteeluhoonete ehitus; enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus; vee-, gaasi- ja kanalisatsioonitrasside ehitus; rajatiste ehitus; vesiehitus.
- Tallinna Teede AS - tegeleb teede ehituse ja teehoiuga ning teede ehituseks vajaliku liiva ja kruusa tootmise ning asfaltsegude tootmise ja müügiga.
- OÜ Merko Property – valdusettevõtja.
- Osäühing Merko Investments – valdusettevõtja.

AS-i Riverito valitseva mõju alla kuulub äriühing Kapitel AS. AS-i Kapitel peamiseks tegevuseks on tema omandis oleva ärikinnisvaraportfelli juhtimine ja uute ärikinnisvaraprojektide arendamine. Kuna AS Kapitel grupis on iga kinnisvaraobjekti jaoks loodud eraldi projektiettevõtja, siis AS-i Kapitel tütarettvõtjate põhitegevuseks on konkreetsete kinnisvaraobjektide arendamine ja haldamine või valdusfirmade tegevus. AS Kapitel omab valitsevat mõju mitme Eestis tegutseva ettevõtja üle, sh OSAÜHING VEEILU, Osäühing Sõpruse Investeeringud, OÜ Smuuli Kvartal, OÜ Mehed Ei Nuta, Osäühing Kõltsu Mõis.

Aardekapp Osäühing on Eestis registreeritud äriühing, mille ainuosanikuks on Mummut OÜ, kelle osad kuuluvad (100%) füüsilisele isikule J.J. (isikukood [...]). Aardekapp Osäühingu põhitegevuseks on ärinõustamine ja juhtimisalane nõustamine. Vastavalt Äriregistri andmetele omab Aardekapp Osäühing 80% osalust äriühingus Osäühing ELREK-MONT ja 34,9% osalust äriühingus AS Connecto Eesti.

AS Connecto Eesti on Eestis registreeritud äriühing, mille osanikeks koondumise eelselt Äriregistri andmete kohaselt on Broadleaf Invest OÜ (62,1%) ja Aardekapp Osühing (34,9%). Koondumise teate esitaja poolt esitatud andmetest (Aktsiaraamatu väljavõtted) tuleneb, et antud koondumise läbiviimiseks on AS Connecto Eesti valitseva mõju struktuur muudetud selliselt, et vaheetapina olid AS-i Connecto Eesti osanikeks Aardekapp Osühing (62%), Broadleaf Invest OÜ (30%) ja LiiniKunst OÜ (8%) ning seisuga 02.06.2021 (Aktsiaraamatu väljavõtte kohaselt) on osanikeks Aardekapp Osühing (92%) ja LiiniKunst OÜ (8%). AS Connecto Eesti põhitegevuseks on elektri- ja sidevõrkude ehitus, projekteerimine ja hooldusteenused.

Osühing ELREK-MONT on Eestis registreeritud äriühing, mille osanikeks on Aardekapp Osühing (80%) ja LiiniKunst OÜ (20%). Osühingu ELREK-MONT põhitegevuseks on elektri- ja sidevõrkude ehitus.

Aktsiaselts Merko Infra on Eestis registreeritud äriühing ning kuulub 100% Aktsiaseltsi Merko Ehitus Eesti valitseva mõju alla. Aktsiaseltsi Merko Infra põhitegevuseks on elektrivõrkude ehitus. Käesolevas koondumises loetakse ettevõtja osaks äriühingule Aktsiaselts Merko Infra kuuluv majandusüksus, mis tegeleb elektritööde projekteerimise ja ehitamisega (edaspidi ka Ettevõtte).

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lõike 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonKS § 21 lõike 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonKS § 3 lõike 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lõike 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15% ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise osalised ja nendega samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad on tegevad mitmetes valdkondades.

Koondumise teate kohaselt tegeleb üks koondumise osaline, Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti (üks ühise valitseva mõju omandajatest) elamute ja mitteeluhoonete ehitusega. Aktsiaseltsi Merko Ehitus Eesti emaettevõtja Aktsiaseltsi Merko Ehitus AS kontserni kuuluv Tallinna Teede AS tegeleb teede ehituse ja teehoiuga ning teede ehituseks vajaliku liiva ja kruusa tootmise ning asfaltsegude tootmise ja müügiga. Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti tegeleb läbi oma tütarettevõtja aktsiaseltsi Merko Infra (omandatav ettevõtja osa) elektri-, gaasi- ja sidevõrkude projekteerimise, ehitamise ja hooldusteenuste osutamisega. Teine koondumise osaline, Aardekapp Osäühing (teine ühise valitseva mõju omandajatest) ja temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad, AS Connecto Eesti ja Osäühing ELREK-MONT (omandatavad) tegelevad elektri- ja sidevõrkude projekteerimise, ehitamise ja hooldusteenuste osutamisega. Aardekapp Osäühingu emaettevõtja Mummüt OÜ pakub samuti elektri- ja telekommunikatsioonivõrkude projekteerimise ja ehitusalaseid teenuseid.

Oma varasemates elektri- ja sidevõrkude projekteerimise, ehituse ja hooldusteenuste valdkonda puudutavas otsustes¹ on Konkurentsiamet asunud seisukohale, et elektrivõrkude projekteerimine ja ehitus toimub tavaliselt koos ning nii ehitus- kui hooldusteenuseid teostavad elektrivõrkude osas ühed ja samad ettevõtjad, kuna oskusteave, töövahendid ja töötajad, mis on vajalikud vastavateks töödeks, suures osas kattuvad. Seetõttu asuvad elektrivõrkude projekteerimine, ehitamine ja hooldusteenused samal kaubaturul. Konkurentsiameti hinnangul ei esine käesoleva koondumise puhul asjaolusid, mis tingiksid eelnevast praktikast erineva kaubaturgude piiritlemise.

Seega tekib koondumise osaliste tegevuste vahel horisontaalne kattuvus elektri- ja sidevõrkude projekteerimisel, ehitamisel ja hooldusteenuste osutamisel.

Kuna täpsed andmed side- ja elektrivõrkude projekteerimise, ehituse ja hooldusteenuste kaubaturu kogumahu kohta ei ole avalikult kättesaadavad, aktsepteerib Konkurentsiamet antud juhul koondumise teate esitaja hinnangut ning esitatud selgitust. Koondumise osaliste hinnangul oli elektri- ja sidevõrkude projekteerimise, ehitamise ja hooldusteenuste kaubaturu kogumaht Eestis 2020. aastal ligikaudu 323 miljonit eurot, millest moodustab koondumise osaliste turuosa Eestis side- ja elektrivõrkude projekteerimise, ehituse ja hooldusteenuste kaubaturul kokku umbes [10-20]%. Samas koondumise osaliste kahekümne kaheksa suurema konkurendi 2020. aasta majandusaasta aruannetest tulenevaid näitajaid elektri- ja sidevõrkude projekteerimise, ehitamise ja hooldusteenuste valdkonnas arvestades, moodustab arvestuslik kaubaturu maht 237 miljonit eurot, millest on koondumise osaliste turuosa Eestis side- ja elektrivõrkude projekteerimise, ehituse ja hooldusteenuste kaubaturul kokku umbes [20-30]%

Kuna koondumise osaliste ühine turuosa elektri- ja sidevõrkude projekteerimise, ehitamise ja hooldusteenuste kaubaturul moodustas 2020. aastal üle 15%, on tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga juhendi § 8 lõike 3 punkti 1 tähenduses. Kaubaturu geograafilise ulatuse elektri- ja sidevõrkude projekteerimisel, ehitamisel ja hooldusteenuste osutamisel piiritleb Konkurentsiamet antud menetluses kogu Eesti territooriumiga.

¹ 23.10.2008 otsus nr 5.1-5/08-039KO - Eltel Networks AS ja AS Siemens Electroservices; 16.07.2014 otsus nr 5.1-5/14-019 - Leonhard Weiss Baltic Holding OÜ / Eesti Energia Võrguehitus AS; 10.06.2016 otsus nr 5.1-5/16-023 - Leonhard Weiss Energy AS ja AS ELWO.

Käesoleva koondumise tulemusel ei teki vertikaalselt mõjutatud kaubaturgusid juhendi § 8 lõike 3 punkti 2 tähenduses. Samas võib esineda koondumise osaliste tegevuste vahel seos elektri- ja sidevõrkude projekteerimise, ehitamise ja hooldusteenustega ehitustöödel, kuna Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti tegeleb elamute ja mitteeluhoonete ehitusega ja temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtja Tallinna Teede AS tegeleb teede ehitusega.

Koondumise teate kohaselt, tuginedes Statistikaameti andmetele, oli omal jõul Eestis tehtud ehitustööde maht Eestis 2020. aastal ligikaudu 2838 miljonit eurot². Aktsiaseltsi Merko Ehitus Eesti 2020. aasta majandusaasta aruande kohaselt oli kontserni müügitulu ehitusteenuste valdkonnas Eestis [...] miljonit eurot ning turuosa alla 10%. Tuginedes Statistikaameti andmetele³ oli teehoiu kaubaturu maht Eestis 2019. aastal 427,4 miljonit eurot. Aktsiaseltsil Merko Ehitus Eesti 2019. aastal teede ehituse müügitulu puudus ja Tallinna Teede AS-i teede ehituse müügitulu oli [...] miljonit eurot⁴ ning turuosa alla 10%.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lõike 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lõike 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Käesoleva koondumise järgselt muutub AS Connecto Eesti valitseva mõju struktuur selliselt, et ainuvalitsev mõju muutub ühiseks valitsevaks mõjuks, mis toob muutuse valitseva mõju koosseisus ning olemuses. Koondumise tulemusel omandavad Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti ja Aardekapp Osühing ühise valitseva mõju AS Connecto Eesti üle ning ühtlasi omandab AS Connecto Eesti valitseva mõju Osühingu ELREK-MONT ning aktsiaseltsi Merko Infra ettevõtja osa üle.

Konkurentsiamet nõustub koondumise teate esitaja seisukohaga, et koondumine ei too endaga kaasa olulist mõju Eesti elektri- ja sidevõrkude projekteerimise, ehitamise ja hooldusteenuste kaubaturule, kuna koondumise osaliste ühine turuosa on alla 25%. Ka koondumise järgselt tegutsevad nimetatud kaubaturul mitmed ettevõtjad, suuremate konkurentidena võib nimetada Empower Aktsiaselts, Leonhard Weiss OÜ, Telegrupp AS, KH Energia-Konsult AS, ELEKTRITSENTRUM AS jne.

Kuigi koondumise osaliste vahel tekib ka seos elamute ja mitteeluhoonete ehituse ja teede ehituse ning elektri- ja sidevõrkude projekteerimise, ehitamise ning hooldusteenuste vahel, siis tulenevalt koondumise osaliste väiksest osatähtsusest nimetatud kaubaturudel, ei kahjusta antud koondumine konkurentsiolukorda seotud kaubaturudel.

² Statistikaameti andmebaas:

https://andmed.stat.ee/et/stat/majandus__ehitus__ehitustood/EH0012/table/tableViewLayout1

³ Statistikaameti andmebaas:

https://andmed.stat.ee/et/stat/majandus__ehitus__ehitustood/EH002/table/tableViewLayout1

⁴ Kuni 31.12.2020 kuulus Tallinna Teede AS 100% Aktsiaseltsile Merko Ehitus Eesti ja alates 01.01.2021 on Aktsiaseltsi Merko Ehitus tütarettevõtja.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lõike 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lõikes 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lõikest 1 punktist 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti ja Aardekapp Osühing ning AS Connecto Eesti, Osühing ELREK-MONT ja aktsiaselts Merko Infra ettevõtja osa koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lõike 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsitenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 25.06.2021 otsuse nr 5-5/2021-045 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.
/Svetlana Ljutova/ 25.06.2021*